

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г.С.СКОВОРОДИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ**

СИЛАБУС

НАУКОВО-ВИКЛАДАЦЬКА ПРАКТИКА

Шифр і назва спеціальності	011 Освітні, педагогічні науки
Назва освітньої програми	Освітні, педагогічні науки
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Цикл дисципліни	Практична підготовка
Шифр за навчальним планом	1.11

курс 3
семестр(и) вивчення V
загальна кількість годин 270
кредитів 9
з них аудиторних 90
позааудиторних 180

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Силабус розроблений на підставі навчальної програми «**Науково-викладацька практика**», затвердженої на засіданні Вченої ради ХНПУ імені Г.С. Сковороди протокол № 4 від «30» червня 2020 року

Розробник силабусу: Башкір О.І. – д.пед.н., доцент, професор кафедри педагогіки

Силабус затверджений на засіданні кафедри педагогіки

Протокол від. “_28_” серпня 2020 року № _1_

Завідувач кафедри

доктор педагогічних наук, професор
Золотухіна С. Т.

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА НАЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПІБ викладача

Башкір Ольга Іванівна

Кафедра

педагогіки

Посада

професор

Науковий ступінь

доктор педагогічних наук

Вчене звання

доцент

Наукові інтереси

Науково-педагогічна діяльність кафедр педагогіки закладів вищої педагогічної освіти

Навчальний корпус

корпус В

Адреса

м. Харків, вул. Валентинівська, 2

№ кабінету

каб. 315

Контактна інформація:

0984468262

e-mail:

olga.bashkir@hnpu.edu.ua

3. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Науково-викладацька практика здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти є складником комплексної підготовки аспіранта до науково-педагогічної діяльності і має сприяти формуванню викладацьких компетентностей для подальшого виконання обов'язків у освітньому процесі ЗВО і ЗЗСО. Для успішного проходження науково-викладацької практики та складання залікових заходів необхідним є виконання програми практики.

Кожен здобувач вищої освіти повинен керуватися «Положенням про академічну доброчесність Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди»: (<http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/buhgaleria/polozhennya.pdf>).

Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції): http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protse HNP U 2016.pdf);

«Положенням про науково-викладацьку практику здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди»: <http://nauka.hnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/6Pol Ped pr.pdf>

Очікується, що роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, використання не авторського тексту без посилань, втручання в роботу інших здобувачів становлять приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Виконання завдань науково-викладацької практики (проведення аудиторної і позааудиторної навчальної і виховної роботи зі студентами, здійснення дослідження за власною науковою темою) є важливою умовою підготовки здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти до науково-педагогічної діяльності. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість виконання певного завдання. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися всіх термінів, визначених для виконання всіх видів робіт, передбачених змістом науково-викладацької практики, виконувати, здавати та захищати самостійні роботи у визначені терміни.

При невчасному виконанні завдань бали знижуються. Обов'язковою є присутність здобувача на підсумковому виді контролю.

Поведінка в аудиторії – відповідно до чинних правил і розпоряджень щодо внутрішньої організації освітнього процесу у закладі вищої освіти.

4. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Пререквізити (Prerequisite): проведення науково-викладацької практики передбачає наявність вищої освіти – другий магістерський рівень, що забезпечує володіння системою загальних, соціальних, особистісних і фахових компетентностей, знання філософських фундацій та етичних орієнтирів конструювання наукових проєктів, осмислення причинно-наслідкових зв'язків і суперечностей в історії розвитку людської цивілізації, знання категорій теорії навчання і виховання, отриманих на попередніх двох рівнях вищої освіти при вивченні курсів «Філософські фундації та етичні орієнтири конструювання наукових проєктів» (4 кредити), «Академічно та професійно орієнтоване спілкування» (6 кредитів), «Теорія та методика викладання у вищій школі» (4 кредити), «Методологія науково-педагогічного дослідження та презентація його результатів» (3 кредити).

Постреквізити (Postrequisite): «Інноватика в галузі освіти» (4 кредити)

5. ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою науково-викладацької практики є формування практичних навичок здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в здійсненні науково-дослідницької та професійно-педагогічної діяльності в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Завдання педагогічної практики:

- аналізування матеріалу з теми наукового дослідження, перетворення наукового знання в навчальний матеріал;
- розроблення та практичне втілення в освітній процес інноваційних педагогічних технологій, зокрема інформаційно-комунікаційних, активних та інтерактивних форм та методів навчання;
- застосування творчого підходу в процесі розроблення освітніх технологій та їх реалізації у процесі виконання посадових обов'язків викладача кафедри ЗВО;
- урвадження науково-дослідницької та педагогічної діяльності на основі академічної доброчесності та корпоративної етики;
- налагодження ефективної психолого-педагогічної, науково-дослідницької взаємодії з учасниками освітнього процесу, обирання оптимальних форм комунікації відповідно до індивідуальних можливостей, рівня підготовки, наукових інтересів здобувачів освіти та умов змішаного навчання;
- розроблення та вибір дієвих прийомів і засобів індивідуальної траєкторії власної самоосвітньої діяльності на основі сучасних освітніх технологій.

У результаті проходження науково-викладацької практики здобувачі мають опанувати такими **КОМПЕТЕНТНОСТЯМИ**:

ІК здатність на основі концептуальних методологічних знань здійснювати аналіз педагогічних явищ, процесів, конструювати нові цілісні знання, ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в науково-дослідницькій, педагогічній діяльності з урахуванням національного і світового досвіду;

ЗК3 здатність використовувати в дослідницькій/професійній діяльності провідні засади професійної етики та академічної доброчесності, прийняті світовим науковим співтовариством;

ЗК5 здатність до академічної і професійної мобільності, оптимальної мовної поведінки у професійній/академічній сфері, виявлення лідерських якостей, до командної роботи та взаємодії з науковою спільнотою;

ЗК6 здатність сприймати, аналізувати й інтерпретувати нову освітню інформацію з наукових джерел українською/іноземними мовами, узагальнювати її та робити аргументований виклад у зв'язній формі під час апробації результатів дослідження;

ЗК8 здатність розуміти загальносвітовий і національний контексти розвитку вищої (університетської) освіти, ціннісні смисли та пріоритетні напрями реформування вищої освіти в Україні та враховувати їх у практичній діяльності;

ЗК9 здатність проявляти творчий підхід до розроблення освітніх технологій та їх реалізації в процесі виконання посадових обов'язків наукового співробітника, науково-педагогічного працівника;

ЗК10 здатність виявляти прогресивні освітні ідеї світової та вітчизняної педагогічної спадщини, порівнювати, виокремлювати цінні доробки дослідників, аналізувати їх і творчо використовувати у професійній діяльності;

ФК17 здатність критично аналізувати, самостійно та вільно орієнтуватися в змісті педагогічної інноватики, сучасних освітніх технологій, застосовувати досягнення в науковій та проєктній діяльності й педагогічній практиці;

ФК18 знання інноваційних освітніх тенденцій і напрямів, наукових засад управління й забезпечення якості освіти, способів їх реалізації в практиці загальної середньої та вищої школи;

ФК19 здатність підвищувати рівень педагогічної майстерності, формувати індивідуальний професійний образ, виявляти лідерські якості, проєктувати кар'єрне зростання;

ФК20 здатність застосовувати знання з теорії та методики викладання у вищій школі в процесі викладання комплексу спеціальних (фахових) дисциплін, методичній, виховній діяльності в ЗВО;

ФК21 здатність аналізувати, створювати й ефективно використовувати навчально-методичні комплекси навчальних дисциплін, реалізовувати різні форми організації освітнього процесу в ЗВО з елементами дистанційного навчання, проводити моніторинг досягнутих результатів;

ФК22 здатність відбирати, структурувати зміст навчального матеріалу, грамотно вибудовувати власні наукові та методичні тексти;

ФК23 здатність організовувати суб'єкт-суб'єктну взаємодію учасників освітнього процесу на засадах партнерських стосунків, формувати позитивні міжособистісні взаємини в студентському колективі, формувати корпоративну культуру й імідж ЗВО.

Результати навчання:

ПРН4 – продемонструвати знання лексичних, граматичних, стилістичних структур, що є необхідними для адекватного вираження відповідних ідей та понять в авторських наукових текстах (усно та письмово);

ПРН5 – диференціювати різні типи наукових текстів, структурувати їх відповідно до існуючих вимог, прийнятих науково-видавничими спільнотами, коригувати з урахуванням вимог рецензентів;

ПРН8 – аналізувати змістове забезпечення освітнього процесу в ЗВО, визначати шляхи його оновлення, критично оцінювати практичне значення нововведень у вищій школі, самостійно продукувати ідеї;

ПРН9 – володіти педагогічною рефлексією для виявлення своїх ресурсних можливостей, побудови індивідуальної освітньої траєкторії, проектування стратегій саморозвитку і професійного зростання, освіти впродовж життя;

ПРН10 – оптимізувати вибір форм, методів, технологій навчання і виховання у ЗВО з урахуванням оновлення освітніх програм, проводити моніторинг досягнутих результатів;

ПРН11 – володіти діагностичним інструментарієм моніторингу якості знань, умінь, навичок, інших компетентностей здобувачів освіти;

ПРН15 – застосовувати перевірені часом наукові положення представників світової та української педагогічної думки у власних дослідженнях і професійній діяльності, сприяти їх популяризації в суспільстві;

ПРН 16 – послуговуватись нормативно-правовими й програмно-методичними документами для якісного виконання авторського дослідження і здійснення висококваліфікованої викладацької діяльності з дотриманням корпоративної культури;

ПРН17 – використовувати досягнення педагогічної інноватики у власній науковій та педагогічній діяльності, осмислювати теоретичну і практичну значущість освітніх нововведень, генерувати і презентувати власні інноваційні ідеї.

6. ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ТА ФОРМ ОЦІНЮВАННЯ

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН4 – продемонструвати знання лексичних, граматичних, стилістичних структур, що є необхідними для адекватного вираження відповідних ідей та понять в авторських наукових текстах (усно та письмово)	Методи кооперативного навчання («Генерування ідей»; «Займи позицію»; «Два – чотири – шість – усі разом»), мікрОВикладання, рефлексія. Самостійне виконання завдань на освітній платформі Moodle.	Поточний контроль у формі перевірки науково-методичних розробок занять та лекцій; Підсумковий контроль: захист і презентація наукової доповіді на основі опрацювання навчально-методичних, наукових, довідково-інформаційних джерел, мережевих ресурсів.
ПРН5 – диференціювати різні типи наукових текстів, структурувати їх відповідно до існуючих вимог, прийнятих науково-видавничими спільнотами, коригувати з урахуванням вимог рецензентів	Самостійна робота з навчальними, науковими джерелами, складання інтелект-карт, хмар термінів, наукових тегів. Підготовка конспектів навчальних або наукових текстів, аналіз джерельної та монографічної літератури. Самостійне виконання завдань відповідно до робочої навчальної програми дисципліни, зокрема на освітній платформі Moodle.	Поточний контроль здійснюється у формі оцінювання проведених здобувачем залікових занять, результатів презентування поточних результатів авторського дослідження. Підсумковий контроль передбачає перевірку виконання індивідуального плану проходження науково-викладацької практики
ПРН8 – аналізувати змістове забезпечення освітнього процесу в ЗВО, визначати шляхи його оновлення, критично оцінювати практичне значення нововведень у вищій школі, самостійно продукувати ідеї	Практична робота з інформаційними джерелами, зокрема із сайтом університету – бази практики; бесіда. Підготовка доповідей з презентацією, інтелект-карти. Самостійне виконання завдань на освітній платформі Moodle.	Поточний контроль у формі співбесіди, самоконтролю, оцінки самостійно виконаних письмових завдань. Підсумковий контроль: захист наукової доповіді з презентацією.
ПРН9 – володіти педагогічною рефлексією для виявлення своїх ресурсних можливостей, побудови індивідуальної освітньої траєкторії, проектування стратегій саморозвитку і професійного зростання, освіти впродовж	Розповідь, бесіда, дискусія, презентація і захист наукової доповіді. Метод проектування авторського дослідження. Індивідуальні заняття з викладачем (для	Поточний контроль передбачає оцінювання наукових проєктів. Спостереження, взаємооцінювання Підсумковий контроль: перевірка виконання індивідуального плану

життя	моделювання індивідуальної освітньо-наукової траєкторії здобувача).	проходження науково-викладацької практики;
ПРН10 – оптимізувати вибір форм, методів, технологій навчання і виховання у ЗВО з урахуванням оновлення освітніх програм, проводити моніторинг досягнутих результатів	Бесіда, вивчення та аналіз методичного забезпечення кафедри, знайомство, лекція (академічна, проблемна), усна доповідь, рефлексія. Самостійне виконання завдань відповідно до робочої програми дисципліни, зокрема на освітній платформі Moodle.	Поточний контроль здійснюється у формі спостереження. Підсумковий контроль: перевірка виконання індивідуального плану проходження науково-викладацької практики; перевірка методичних розробок лекцій та семінарських занять.
ПРН11 – володіти діагностичним інструментарієм моніторингу якості знань, умінь, навичок, інших компетентностей здобувачів освіти	Метод анкетування, рефлексії під час дискусії, скрайбінг, ділова гра. Метод педагогічної реконструкції, моделювання професійних ситуацій	Поточний контроль у формі співбесіди. Підсумковий контроль: взаємооцінювання використаного діагностичного інструментарію, результатів проведеного спостереження за здобувачами; самоаналіз.
ПРН15 – застосовувати перевірені часом наукові положення представників світової та української педагогічної думки у власних дослідженнях і професійній діяльності, сприяти їх популяризації в суспільстві	Практична робота (виконання письмово тестових, контрольних, творчих робіт, написання есе). Метод кейс-стаді, складання інтелект-карт. Підготовка і презентування наукової публікації.	Поточний контроль у формі співбесіди, перевірки наукової роботи. Підсумковий контроль: перевірка оформлення звітної документації
ПРН 16 – послуговуватись нормативно-правовими й програмно-методичними документами для якісного виконання авторського дослідження і здійснення висококваліфікованої викладацької діяльності з дотриманням корпоративної культури	Самостійна робота з навчальними, нормативно-правовими, науковими джерелами, підготовка наукової роботи, круглий стіл, творчі комунікативні студії (Science Slam). Самостійне виконання завдань на освітній платформі Moodle.	Поточний контроль здійснюється у формі спостереження, перевірки результатів науково-викладацької практики, самоаналізу. Підсумковий контроль: перевірка виконання індивідуального плану проходження науково-викладацької практики; перевірка виконаного завдання науково-дослідницького характеру.
ПРН17 – використовувати досягнення педагогічної	Частково-пошуковий, дослідницький методи.	Поточний контроль у формі співбесіди,

інноватики у власній науковій та педагогічній діяльності, осмислювати теоретичну і практичну значущість освітніх нововведень, генерувати і презентувати власні інноваційні ідеї	Дискусія. Евристична бесіда. Самостійне виконання завдань на освітній платформі Moodle.	самоконтролю, оцінки самостійно виконаних завдань; проведення навчальних занять. Підсумковий контроль: захист результатів науково-викладацької практики
---	--	--

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5 семестр

Модуль 1. Організація науково-викладацької практики здобувача освіти

Консультативна конференція з науково-викладацької практики з метою ознайомлення з програмою практики, отримання завдань, рекомендацій, інформації про форми звітності тощо.

Обговорення та затвердження індивідуального плану практики з науковим керівником.

Ознайомлення з нормативними документами, які регламентують науковий й освітній процес у закладах вищої освіти, кафедр та науково-педагогічних працівників.

Ознайомлення з навчальними планами кафедри, навчальними та робочими програмами з усіх дисциплін кафедри, формами та методами науково-викладацької роботи.

Модуль 2. Науково-викладацька діяльність здобувача освіти

Спостереження за науково-педагогічною діяльністю провідних викладачів закладу освіти. Участь у засіданнях кафедр, науково-методичних центрів, наукових лабораторій, гуртків тощо.

Виконання завдань відповідно до теми свого наукового дослідження

Для емпіричних досліджень: Підбір анкет, опитувальників, методик з виявлення рівня сформованості ключової компетентності / якості / здібності дослідження на констатувальному та контрольному етапах наукового пошуку, а також методик, вправ формування цієї ж компетентності / якості / здібності на формувальному етапі.

Для теоретичних досліджень: Розроблення історіографії теми власного дослідження

- як сукупності досліджень, наукової літератури, присвяченої певній добі, періоду, проблемі, події, регіону чи країні;
- як наукового аналізу повноти та достовірності дослідження в історичній науці тієї чи тієї проблеми, теми, події, певного періоду конкретної доби.

Опрацювання теоретичного матеріалу для підготовки та проведення занять. Розроблення дидактичного супроводу навчальних дисциплін з урахуванням сучасних інноваційних тенденцій розвитку вищої освіти.

Обговорення з науковим керівником власного наукового доробку аспіранта, а також методики проведення навчальних занять. Апробування результатів теоретичної й практичної частин наукового дослідження здобувача, структурування та психологічно грамотне перетворення наукового знання в навчальний матеріал.

Самостійне проведення лекцій (бінарних, разом з науковим керівником) з одного з курсів наукового керівника. Обговорення залікової лекції (протокол обговорення). Розроблення презентації та тестових завдань до змісту лекції. Взаємовідвідування лекцій одногрупників.

Проведення семінарських або практичних занять (бінарних, разом з науковим керівником) відповідно до навчального плану дисципліни, що читає науковий керівник. Обговорення заняття та складання відповідного протоколу. Взаємовідвідування занять одногрупників.

Участь у наукових конференціях, залучення до їх організації та проведення, редагування тез наукових публікацій відповідних фахових секцій конференцій.

Проведення профорієнтаційної роботи серед студентів у формі наукових дебатів, круглого столу, сторітелінгу тощо.

Індивідуальна робота зі студентами, участь у роботі наукового гуртка кафедри.

Участь у кафедральних та загальноуніверситетських заходах, присвячених питанням науки (Ніч науки, Сковородинівська осіння школа, гостьові лекції тощо)

Виклад здобутих результатів у вигляді публікації.

Модуль 3. Підведення підсумків науково-викладацької практики

Підготовка та презентація результатів науково-викладацької практики на підсумковій навчально-методичній конференції

Підготовка та подання звітної документації науково-викладацької практики

8. СТРУКТУРА НАУКОВО-ВИКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

№	Теми	К-сть год.		
		ден.	веч.	зочн.
Модуль 1. Організація науково-викладацької практики здобувача освіти				
1.1	Участь у консультативній конференції	2	2	2
1.2	Складання індивідуального плану практики	3	3	3
1.3	Ознайомлення з нормативними документами, які регламентують науковий та освітній процеси у закладах вищої освіти, кафедр та науково-педагогічних працівників	8	8	8
1.4	Ознайомлення з навчальними планами кафедри, навчальними та робочими програмами з усіх дисциплін кафедри, формами та методами викладацької та дослідницької роботи	2	2	2
<i>Загальна кількість годин за модулем</i>		15	15	15
Модуль 2. Науково-викладацька діяльність здобувача освіти				
2.1	Виконання завдання відповідно до теми наукового дослідження	18	18	18
2.2	Розробка та проведення лекцій	12	12	12
2.3	Розробка та проведення семінарських (практичних) занять	12	12	12
2.4	Підготовка до друку наукової публікації	23	23	23
<i>Загальна кількість годин за модулем</i>		65	65	65
Модуль 3. Підведення підсумків науково-викладацької практики				
3.1	Підготовка та презентація результатів науково-педагогічної практики на підсумковій навчально-методичній конференції	5	5	5
3.2	Підготовка та подання звітної документації науково-викладацької практики	5	5	5
<i>Загальна кількість годин за модулем</i>		10	10	10
<i>Загальна кількість аудиторних годин практики</i>		90	90	90

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Опис завдання	Час для виконання (год.)	Критерії оцінювання
1.	Виконання науково-дослідницького завдання	58	1) підбір анкет, методик, літератури тощо: <ul style="list-style-type: none"> • відповідність темі; • сучасність та своєчасність; • ефективність отримання належної інформації, необхідних даних для дослідження; 2) розробка історіографії теми дослідження: <ul style="list-style-type: none"> • всебічність охоплення напрямів дослідження; • актуальність та сучасність історіографії питання; • ефективність підбраної літератури для розкриття теми дослідження
2.	Написання індивідуального плану	12	<ul style="list-style-type: none"> • оперування нормативними документами та навчальними планами, робочими програмами дисциплін кафедри; • обсяг, ступінь самостійності виконання завдань практики; • рівень володіння теоретичними знаннями та застосування їх на практиці; • характер виконання запланованих заходів;

			<ul style="list-style-type: none"> • правильність оформлення та розроблення навчально-методичних і дидактичних матеріалів; • дотримання правил внутрішнього розпорядку роботи кафедри та викладача
3.	Розробка тестових завдань до лекції	18	<ul style="list-style-type: none"> • валідність та надійність тесту; • відповідність змісту лекції та робочої програми навчальної дисципліни; • оптимальність обсягу тестових завдань; • різноманіття видів тестових завдань за рівнем складності (розпізнавальні, репродуктивні, творчі, проблемного характеру); • використання тестових завдань різних форм (відкриті, закриті (вибір правильної відповіді, вибір альтернативної відповіді, встановлення відповідності, встановлення правильної послідовності)) як офлайн, так і онлайн
4.	Підбір дидактичного матеріалу до семінарських (практичних) занять	24	<ul style="list-style-type: none"> • застосування дидактичних засобів (природних, технічних, символічних); • відповідність дидактичним цілям, формі, методам організації роботи на занятті; • ступінь ефективності застосування дидактичного матеріалу; • вплив дидактичних матеріалів на пізнавальну активність здобувачів освіти
5.	Ведення щоденника практичної науково-педагогічної діяльності аспіранта	18	усебічність відображення щоденної практичної роботи (участь в організації та проведенні кафедральних та загальноуніверситетських заходів; ознайомлення з роботою структурних підрозділів кафедри (гуртків, лабораторій тощо); профорієнтаційна та індивідуальна робота зі студентами; участь в організації та проведенні конференцій; взаємовідвідування тощо) з метою ґрунтовного написання звіту про проходження практики
6.	Написання звіту про проходження практики	20	<ul style="list-style-type: none"> • відповідність індивідуальному плану; • всеохопленість напрямів роботи (організаційний, освітній, науковий); • виокремлення труднощів, які виникали під час практики; • логічність і ґрунтовність загальних висновків; • своєчасність підготовки
7.	Розробка презентацій до лекцій та семінарських (практичних) занять	30	<ul style="list-style-type: none"> • відповідність презентації змісту теми заняття; • ступінь доповнення презентацією змісту повідомлення аспіранта; • дотримання вимог естетичного та технічного оформлення, орфографічного стандарту; • оптимальна кількість слайдів; • наявність графіків, таблиць, діаграм, анімації тощо.
Загальна кількість годин практики для самостійного опрацювання (веч., ден., заочн.)			180

Методи навчання

Словесні, наочні, практичні методи навчання, метод проблемного викладу, евристичний, дослідницький.

9. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

9.1. Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів

Вид діяльності здобувача	Максимальна кількість балів за одиницю
Участь у консультативній конференції	5
Індивідуальний план проходження практики	10
Щоденник практичної науково-педагогічної діяльності аспіранта	15
Звіт про проходження практики	10
Конспект лекції та розроблені тестові завдання до неї з протоколом обговорення	10
Методична розробка семінарського (практичного) заняття з протоколом обговорення	10
Результати науково-дослідницької роботи (публікація у вигляді методичних рекомендацій, статті, тез тощо).	30
Представлення результатів науково-педагогічної практики на підсумковій навчально-методичній конференції	10
Разом	100

9.2. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної науково-педагогічної діяльності здобувача протягом конкретного періоду у формі *заліку* (підсумкова навчально-методична конференція). Проходження практики оцінюється за 100-бальною шкалою з метою одержання еквівалентних оцінок за національною шкалою та за шкалою ECTS.

9.3. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Значення оцінки
90 – 100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
74-89	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
60-73	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
1-34	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

9.4. Критерії оцінювання оформлення звітної документації за науково-викладацьку практику

Критерії оцінювання	Кількість балів
- Оформлення звітної документації відповідно до вимог. - Своєчасна підготовка звіту про роботу, яку виконано під час практики.	9 – 10
- Охайність у роботі з документами, але присутні незначні помилки у оформленні документації. - Своєчасна підготовка звіту про роботу, яку виконано під час практики.	6 – 8
- Неврахування аспірантом методичних рекомендацій щодо оформлення та ведення звітної документації практики. - Не своєчасна підготовка звіту про роботу, яку виконано під час практики.	3 – 5
- Виключно тільки наявність відгуку-характеристики наукового керівника про проходження практики; - Відсутність документів, що підтверджують проходження аспірантом педагогічної практики.	1 – 2

9.5. Критерії оцінювання захисту звіту здобувача за науково-викладацьку практику

Критерії оцінювання	Кількість балів
<ul style="list-style-type: none"> - здобувач демонструє всебічні, глибокі знання щодо нормативної бази; - вільно відповідає на всі питання, що пов'язані з підготовкою навчально-методичних та дидактичних матеріалів, методики та форм проведення різних видів навчальних занять; - допускає 1-2 незначні помилки через неухважність, які сам виправляє; - під час звіту демонструє хороші знання щодо нормативної бази; - дає відповіді на питання у певній логічній послідовності; - допускає 2-3 незначні помилки, що пов'язані з підготовкою навчально-методичних і дидактичних матеріалів, методики та форм проведення різних видів навчальних занять, і за допомоги їх виправляє. 	5 – 10
<ul style="list-style-type: none"> - під час звіту виявляє не досить повні знання щодо нормативної бази; - не здатний відповісти на поставлені питання на рівні репродуктивного відтворення; <ul style="list-style-type: none"> - допускає 3-4 помилки, що пов'язані з підготовкою навчально-методичних і дидактичних матеріалів, методики та форм проведення різних видів навчальних занять; - відповіді дає неповні навіть у разі допомоги. 	2 – 4
<ul style="list-style-type: none"> - під час звіту за практику не демонструє знань щодо нормативної бази або більшої частини вимог, що пов'язані з підготовкою навчально-методичних та дидактичних матеріалів та методикою проведення різних видів навчальних занять; - суттєві помилки не виправляє; - незрозуміла побудова відповіді на поставлені питання. 	1

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Програма курсу, структурно-логічна схема вивчення дисципліни, завдання для самостійної роботи. Здобувачі мають доступ до електронних варіантів методичних вказівок, силабусу науково-викладацької практики.

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базові

1. Башкір О.І. «Методологія науково-педагогічного дослідження та презентація його результатів»: для здобувачів освітньо-наукового ступеня «Доктор філософії»: навчально-методичний посібник. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020. 93с.
2. Зацерковний В. І., Тішаєв І.В., Демидов В.К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/Methodology_Zatserkovny_Tishayev_Demidov.pdf
3. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях: Навч. Посібник. Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2016. 260 с.
4. Педагогічні технології в підготовці вчителів : навч. посібник / кол. авторів ; за ред. І. Ф. Прокопенка. 3-є вид., допов. і переробл. Харків : ХНПУ, 2018. 457 с.
5. Фурман А.В. Ідея і зміст професійного методологування: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2019.
6. Zhernovnykova O. A., Kalashnikova L. M., Zolotukhina S. T., Grineva V. M., Prokopenko A. I., Shcheblykina T.A. Higher School Pedagogy in Tables and Schemes: a Manual/ edit. L. D. Zelens'ka. Kharkiv, 2019. 263 p.

Допоміжні

1. Вихрущ В.О., Гуменюк С.В., Вихрущ-Олексюк О.А. Психодидактика вищої школи: інноваційні методи навчання: навч. посібник. Тернопіль: Крок, 2017. 280 с.
2. Зайченко І.В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : навчальний посібник. 2-е вид., переробл. і доп. Київ : Видавництво Ліра. Київ, 2016. 456 с.
3. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.Н. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник / За ред. проф. І.В. Зайченка. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.
4. Кадровый потенциал современных образовательных систем: состояние и перспективы : материалы междунар. науч-практ. конф., Харьков, 18 фев. 2016 г. Харьков : Изд-во НУА, 2016. 324 с.

5. Литвинов А.С. Педагогічний провайдинг інновацій в освіті: навч. посібник / за заг. наук. ред. д. пед. н., проф. В. В. Борисова. Суми. Університетська книга, 2017. 265 с.

6. Лунячек В.Е. Основи педагогіки вищої школи: навч. посібник. 2-ге видання, випр. та доп. Харків : ФОП Панов А.М., 2019. 220 с.

7. Мельничук І. М. Основи педагогіки та психології вищої школи: Навчальний посібник. Тернопіль : Вектор, 2018. 336 с.

8. Педагогіка та психологія вищої школи : навчальний посібник / Л.Г. Кайдалова, І. С. Сабатовська-Фролкіна, Н. В. Альохіна, Н. В. Шварп. Харків : НФаУ, 2019. 248 с.

9. Шапран О. І., Новак О. М. Педагогіка вищої школи : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький (Київ.обл.) : Домбровська Я.М., 2018.